

Asia: VN/11315/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi veronkantolain sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksen mukainen veronkantomenettelyn muutos on epäilemättä hyödyllinen pienemmille verovelvollisille ja Verohallinnon resurssien kannalta. Veronkantolakia uudistettaessa on kuitenkin tärkeä huomioida niiden verovelvollisten tarpeet, joilla on säännöllisesti huomattavia suorituksia useilla verolajeilla.

Verojen kohdistaminen verolajikohtaisilla viitenumeroilla

On ehdottoman tärkeää, että mahdollisuus käyttää verolajikohtaista viite-numeroa säilyy verovelvollisilla. Verovelvollisilla, jotka maksavat säännöllisesti suorituksia ja saavat palautuksia useiden verolajien osalta, on tarve kyetä kohdistamaan maksut ja palautukset oikeille verolajeille. Esitysluonnoksen kohdan 5.1.2 mukainen vaihtoehtoinen toteuttamistapa, jonka mukaan otettaisiin kategorisesti käyttöön yksi viitenumero, on hylättävä. Verovelvollisilla tulee ilman muuta jatkossakin säilyttää mahdollisuus kohdistaa maksuja verolajikohtaisesti erillisiä viitenumeroita käyttäen.

Valvontatoimen vaikutus palautuksen maksamiseen

Veronkantolain palautuksen käyttämisen ajankohtaa koskevaan 24 §:ään esitetään lisättäväksi uusi momentti, jonka mukaan valvontatoimen kohteena olevan oma-aloitteisen veron veroilmoituksen osoittava palautus olisi käytettävissä verojen suoritukseksi ja palautettavissa verovelvolliselle vasta ko. valvontatoimen päätyttyä. Myös nykytilassa Verohallinnon valvontatoimi estää palautuksen. Esityksen mukaisella sääntelyllä pyritään estämään tilanne, jossa ko. palautusta käytettäisiin erääntyneiden verojen suoritukseksi. On kuitenkin syytä kiinnittää huomiota siihen, missä

laajuudessa on mielekästä pidättäytyä palautuksen maksamisesta, mikäli valvontatoimeen liittyvä verointressi ei kata koko palautettavaa määrää.

Viranomaisen toimintaa ohjaavan suhteellisuusperiaatteen mukaan viran-omaisen toiminnan on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. On välttämätöntä, että palautus olisi valvontatoimen aikana käytettävissä siltä osin, kuin sen määrä ylittää valvontatoimen nimenomaiseen kohteeseen liittyvän laskennallisen intressin.

Kunnat saavat oma-aloitteisten verojen veroilmoitustensa perusteella jatkuvasti huomattavia määriä AVL 130 ja 130 a §:n mukaisia palautuksia. Vero-velvollinen ilmoittaa verokausittain oma-aloitteisten verojensa tapahtumat ja maksettavan tai palautettavan veron määrän. Verohallinnon valvontatoimi kohdistuu sinänsä yksittäiseen oma-aloitteisten verojen veroilmoitukseen tai -ilmoituksiin, mutta valvontatoimeen liittyvä verointressi lienee useimmiten rajattavissa tiettyyn tarkasteltavaan tapahtumaan.

Toisaalta valvontatoimi saattaa kohdistua herätteeseen, johon ei liity suoraa verovelvollista koskevaa verointressiä, kuten vaikkapa virheellisesti ilmoitettuun VIES-tunnukseen ulkopuolisen yhteisöluovutuksessa. Joka tapauksessa valvontatoimen kohteena olevan herätteen verointressin ja palauttamatta olevan summan välillä voi ilmetä huomattavia epäsuhtia.

Julkisiin varoihin kohdistuu järjestelmällisiä petosriskejä ja esimerkiksi yhteisökauppaan liittyvissä petoksissa rikoshyötyä pyritään saavuttamaan ni-menomaan yhteisökauppaan liittyvillä palautuksilla. Kuitenkin esimerkiksi kunnat saavat merkittäviä arvonnäisäveron palautuksia liittyen arvonnäisäverolain 130 ja 130 a §:n soveltamisalaan. Ei liene verojen turvaamisen näkökulmasta mielekästä soveltaa julkisyhteisön lakisäateiseen toimintaan liittyviin palautuksiin epäsuhtaisen suuria toimia.

On kohtuullista varmistaa, ettei valvontatoimen takia palauttamatta oleva määrä ole käytettävissä myöskään erääntyneen veron suoritukseksi. Oma-aloitteisen veron palautuksen käsittelyssä on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota suhteellisuusperiaatteen toteutumiseen.

Montell Pekka
Suomen Kuntaliitto ry